



Midtre Namdal samkommune
Svanlivegen 2
7863 OVERHALLA

Vår dato: 14.03.2018
Vår ref.: 2018/6143

Deres dato: Deres ref.:

Iverksetting av fellingstillatelse for gaupe - i deler av Vestre Namdal reinbeitedistrikt i kommunene Overhalla og Namsos

Midtre Namdal samkommune fikk tirsdag 13. mars 2018 tillatelsen til skadefelling av 1 (ei) gaupe i deler av Namsos og Overhalla kommuner. Bakgrunnen for søknaden er nye funn av tamreiner drept av gaupe i Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Tillatelsen er gyldig frem til tirsdag 20. mars 2018 kl 12:00. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Midtre Namdal samkommune v/Aksel Håkonsen, tirsdag 13. mars 2018. Dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Viser til telefon fra Midtre Namdal samkommune, tirsdag 13. mars, angående søknad om skadefellingstillatelse på ei gaupe i deler av Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Det ble vist til søknad om skadefelling av gaupe datert 16. februar, samt til ytterligere funn av skader av gaupe i de sørvestre delene av Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Fylkesmannen avslo søknaden om skadefelling av gaupe 16. februar, men presiserte i avslaget at vi ville følge med på den videre utviklingen i området og at vi vil gjøre løpende vurderinger dersom skadeomfanget grunnet gaupe skulle øke i området.

Midtre Namdal samkommune fremmer nå ny søknad om skadefelling av gaupe etter at det er funnet fire ferske skader på tamrein, i de sørvestre delene av Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Der tre kadaver har fått konklusjon gaupe og en skade er vurdert som drept av ukjent fredet rovvilt.

Lovgrunnlaget

Fylkesmannens myndighet til å gi skadefellingstillatelse på gaupe reguleres i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 b.

I naturmangfoldlovens § 18 står det blant annet:

«§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk....»

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmltpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll
Telefon:
+47 73 19 92 25

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.»

Rovviltforskriften § 9 om Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling sier blant annet:

«Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak».*

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 65 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal, Nord- og Sør-Trøndelag) er satt til 12 årlige ynglinger av gaupe.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 21. november 2013.

Forvaltningsmålet for gaupe i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, Nord-Trøndelag 6 ynglinger av gaupe, Sør-Trøndelag 4 ynglinger av gaupe og Møre og Romsdal 2 ynglinger av gaupe.

Av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som område med mål om yngling av gaupe:

«Nord-Trøndelag for øvrig: 6 ynglinger. Det bør være et mål at de fleste av ynglingene forekommer i vestre Namdal og i områder øst for Trondheimsfjorden, sør for Snåsa kommune. Ikke mål om ynglinger nordøst i fylket, avgrenset av Nordlandsgrensen i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, kommunegrensen mellom Snåsa og Verdal/Steinkjer i sør og E6 i vest. Gaupebestanden i indre deler av Namdalen bør holdes lav, da det her også er mål om ynglinger av bjørn og jerv.»

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdyrenes tilstedeværelse.»

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet har 16.02.2018 fattet vedtak om kvote for betingede skadefellinger av gaupe. Myndigheten til å iverksette skadefelling av gaupe er med det delegert til fylkesmannen. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og §6.

Miljødirektoratet har vurdert bestandssituasjon og den skade som gaupe påfører bufe og tamrein og satt en kvote på to dyr for region 6, gjeldende for perioden 16.2.2018 – 31.5.2018. Miljødirektoratet presiserer at terskelen for å innvilge skadefellingstillatelser skal differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering.

Det er 18.2.2018 felt ei gaupe på skadefelling i Snåsa kommune, i medhold av den betingede kvoten. Gjenværende kvote for regionen er følgelig nå ett dyr. Det kan iverksettes skadefelling i flere områder samtidig, selv om gjenværende kvote er bare ett dyr. Vi påpeker at denne tillatelsen til enhver tid kan trekkes tilbake, jf. vilkår 11.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, herunder sørsamisk reindrift, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser også til Miljødirektoratets vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe den 16. februar 2018.

I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1370-2017 ble det registrert 18,5 ynglinger av gaupe før jakt i 2017 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed godt over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2015-2017) er på 16,7; også godt over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskriving av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1370 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2018 (antall familiegrupper før jakta i 2018). Pr. dags dato vet vi ikke hvor mange familiegrupper som blir registrert før jakt i 2018. Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1370 anser Fylkesmannen i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen i Trøndelag anser kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En eventuell felling skal, i henhold til rovviltforskriftens § 7, siste ledd, bli belastet kvoten for kvotejakt på gaupe, slik at den samlede belastningen for gaupebestanden vil ikke øke. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på gaupe, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes for bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket, men kun i begrenset omfang for utplassering av jegere. Fylkesmannen anser med dette at § 12 er hensyntatt i tilstrekkelig grad.

Fylkesmannens vurdering

Miljødirektoratet foretar en nærmere vurdering av gaupebestanden i region 6, og setter en øvre ramme for hvor mange dyr som kan tas ut ved skadefelling i perioden 16. februar 2018 til 1. juni 2018. Fylkesmannens oppgave er begrenset til å vurdere konkrete søknader om skadefelling opp mot rovviltforskriftens § 9.

Det følger av rovviltforskriftens § 9 at områdets status i forvaltningsplanen skal vektlegges i forbindelse med vurderinger av søknader om skadefelling. I følge forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6, er områdene hvor skadene er påvist innenfor det vedtatte forvaltningsområdet for gaupe i regionen. I tråd med prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og tydelig soneforvaltning, skal terskelen for iverksetting av skadefellingstillatelse være høyere i områder innenfor forvaltningsområdet enn i områdene utenfor forvaltningsområdet. Miljødirektoratet har også påpekt dette ved tildeling av de betingede fellingstillatelsene. Det er likevel slik at skadefelling av bestemte skadegjørende

individer er et virkemiddel som også kan benyttes i områder med mål om yngling av gaupe når situasjonen tilsier det.

Videre følger det av rovviltforskriftens § 9 at Fylkesmannen skal gjøre en særlig vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgende 4 kriterier;

Områdets betydning som beitemark

Vestre Namdal Reinbeitedistrikt er viktig som beiteområde både for tamrein og sau. Det er gode beiter.

Skadenes omfang og utvikling

På tidspunkt for søknad er det nylig påvist fire nye skader, tre av gaupe og en av uspesifisert fredet rovvilt i områdene nordøst for Vemundvik i Namsos kommune. Dette kommer i tillegg til skadene som lå til grunn ved vurdering av skadefelling av gaupe 16. februar. Det er påvist skader både til gaupe og til jerv i området. Vi anser tap av rein til gaupe i området, som en pågående tapssituasjon.

Potensialet for fremtidige skader

Det er til nå i vinter funnet tamrein drept av gaupe i alle vintermånedene. Det følger av forvaltningsplanen at en i områdene med mål om yngling av gaupe skal sikre at en har en kontinuerlig bestand av gaupe. Dette tilsier at det er og vil være et potensiale for skade av gaupe i området. Det skal praktiseres en høyere terskel for å gi tillatelse til felling av gaupe i dette området sett i forhold til områdene som ikke er prioritert som yngleområder for gaupe. Etter vår vurdering ligger det i dette at det må påregnes noe tap til gaupe i områdene med mål om yngling av gaupe. Og at det i forvaltningssammenheng er krav om ett større skadeomfang for å utløse en tillatelse til felling i områder med mål om yngling, enn i områdene uten mål om yngling av gaupe. Samt at tiltak for å redusere tap som hovedregel bør innrettes mot beitedyrene.

Fylkesmannen vurderer at potensialet for fremtidig skade er stort. Det er grunn til å tro at det oppholder seg flere individer av gaupe i distriktet. Drapstakt for ulike individer av gaupe, kan være noe ulik og vi ber fellingslaget om å rette fellingsforsøket til de områdene der det er konsentrasjoner av påviste skader av gaupe.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Det er gitt forebyggende midler til intensivering av tilsynet med tamrein innenfor distriktet i januar 2018. Fylkesmannen har også mottatt noen søknader om forebyggende tiltak fra beitebrukere i området, for den kommende sesongen. Vi mener det nå ikke finnes andre forebyggende virkemidler som bør utprøves før forsøk på felling av en skadegjørende gaupe.

Bruk av snøskuter

Fylkesmannen finner grunnlag for å dispensere i forhold til forbudene i viltlovens § 21 c om bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt- for lokalisering av vilt. Og tillater bruk av inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor i tråd med vedtak om skadefelling. Snøscooteren skal kun benyttes for utplassering av fellingspersonell og for å ringe inn et område hvor gaupa har tilhold. Fylkesmannen presiserer at det ikke er anledning til å løse skudd på eller over offentlig vei eller jernbane, ei heller å løsne skudd fra snøscooteren/annet motorkjøretøy.

Deler av fellingsområdet er innenfor verneområdene; Lødding naturreservat, og Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Fylkesmannen finner også å gi dispensasjon til å tillate motorisert ferdsel med snøskuter i deler av de nevnte verneområdene i forbindelse med fellingsforsøket, for mer informasjon om dette viser vi til vår sak 2018/7899.

Konklusjon

Skadefelling skal være et begrenset virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr. En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er påvist skader av gaupe i de sørvestre delene av Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Fylkesmannen knytter sin innvilgelse av søknaden om skadefellingstillatelse på 1 gaupe til rovviltforskriften § 9, skadenes omfang og utvikling, samt potensialet for fremtidige skader. Fellingsforsøket bør rettes mot områdene der en har konsentrasjoner av påviste skader.

Fylkesmannens vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Miljødirektoratet av 16.02.2018 og med hjemmel *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 jf. §§ 1 og 6*, gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe til Midtre Namdal samkommune gjeldende for de deler av Vestre Namdal reinbeitedistrikt som er innenfor Namsos og Overhalla kommuner under følgende forutsetninger:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra tirsdag 13. mars 2018 til og med tirsdag den 20. mars 2018, kl 12:00.
2. Tillatelsen gjelder de deler av Vestre Namdal reinbeitedistrikt som er innenfor kommunene Namsos og Overhalla.
3. Skadefellingstillatelsen gis til Midtre Namdal Samkommune, som oppnevner en fellingsleder og har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar på fellingsforsøket skal være kjent med vilkårene for tillatelsen. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag, før fellingsforsøk iverksettes.
4. Ved felling av gaupe skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for kvotejakt på gaupe.
5. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
6. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket jf. § 9, begrenset oppad til kr 30 000,- Og inntil kr 45 000,- til godtgjøring for fellingsforsøk jf. § 9a. Maksimal døgnset per jeger er kr 1600,-. Merk at deltakere som skal motta godtgjøring etter ordningen må være kommunalt/interkommunalt oppnevnt og registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

7. Den/de som sårer gaupe under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet gaupa. Fylkesmannen i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet.

8. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt gaupe uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.

9. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt gaupe ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.

10. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

11. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrenses til bestemte områder.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Namsos kommune	Postboks 333 Sentrum	7801	NAMSOS
Trøndelag politidistrikt	Postboks 2475 Torgarden	7005	TRONDHEIM
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA